

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
Dětský domov školní jídelna,p.o. – RADKOV-DUBOVÁ 141

(zpracovaný podle zákona č.561/2004 Sb. v platném znění)

Školní rok 2017/2018-2018/2019)

Platný od 1.9.2017

vypracoval:Ing.Daniel Viceník

Identifikační údaje

Název zařízení, adresa, telefonní číslo, e-mailové adresy, zřizovatel DD

Dětský domov a Školní jídelna, p.o., Radkov–Dubová, č.141, příspěvková organizace

IZO: 600 026 728

IČ: 47813563

PSČ: 747 83

Tel.: 556 309 062, Fax.: 556 309 063

e-mail: dd.dubova@tiscali.cz

[http:// www.dd-radkov.eu.](http://www.dd-radkov.eu)

Zřizovatel

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, 28. října 117, 702 18 Ostrava, IČ: 70890692.

Charakteristika zařízení

Vymezení hlavního účelu a předmětu DD

Hlavním účelem Dětského domova a Školní jídelny Radkov – Dubová, č. 141 je zajišťovat péči o děti s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování.

Děti se vzdělávají ve školách, které nejsou součástí dětského domova. Dětský domov pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální.

Cíle, formy a obsah

Dětský domov musí v současné době představovat otevřené multidisciplinární zařízení, které poskytuje komplexní péči nejen dětem s nařízenou ústavní výchovou, ale také jejich rodinám. Obzvláště v kontextu posledních legislativních změn se možnosti pomoci rodině ze strany dětského domova, zejména v oblasti poradenství, rodinné terapie a nácviku rodičovských dovedností, výrazně posilují.

V primární oblasti péče o děti je několik základních oblastí činností, které by měly tvořit osu práce v dětském domově. Jsou jimi výchova, dále pak vzdělávání, studium, příprava na budoucí povolání a v neposlední řadě výchovně vzdělávací mimoškolní aktivity včetně individuálních zájmových aktivit dětí.

Oblast výchovy a každodenní péče o děti představuje nejnáročnější část práce. K dosažení vytýčených cílů, kterými jsou zejména harmonický rozvoj osobnosti dítěte a jeho vysoká míra socializace, je potřeba vytvořit v dětském domově podnětné prostředí jistoty, bezpečí, zázemí, důvěry, prostředí pozitivních citů a vazeb prostřednictvím jasných pravidel a transparentních očekávání při maximálním respektování individuality dítěte a jeho zvláštností.

Již v předškolním věku je potřeba důsledně dbát na rozvoj rozumových a tělesných dovedností a sebeobslužných činností, je nutné aktivně sledovat vývojové postupy. Vychovatelé musí následně pravidelně vyhodnocovat míru osobní růstu dítěte a jeho školní zralosti. Následně pak prostřednictvím pravidelné aktualizace individuálního programu rozvoje osobnosti dítěte zajistit maximální možnou úroveň nápravy či rozvoje oslabených oblastí. Vzdělávání, studium a příprava na budoucí povolání musí klást maximální důraz na vytvoření, rozvoj a udržení školních a studijních návyků. Pozitivní stigmatizace vzdělání má za cíl u dětí vytvořit kladný vztah ke školní docházce. Prvotním úkolem je vytvoření optimálních podmínek pro školní přípravu, což předpokládá spolupráci všech zúčastněných, kteří se podílí na výchovně vzdělávacím procesu. Proto je nezbytná spolupráce vychovatelů a učitelů s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně-pedagogickým centrem, která má za cíl zajistit u dítěte včasnou diagnostiku případných vývojových poruch učení, poruch pozornosti nebo jiných znevýhodnění, které se mohou výraznou měrou podílet na opakovaných školních neúspěších. Díky vytvoření individuálních vzdělávacích programů a díky včasné a pravidelné spolupráci se školou lze vytvořit podmínky pro vyhledávání rizikových oblastí ve školní přípravě a těm pak následně věnovat intenzivní péči. Tyto cíle vyžadují pravidelnost přípravy na vyučování a dosažitelnost stanovených cílů. Zároveň musí veškerá práce probíhat v pozitivním a motivujícím prostředí. Významným okamžikem školní docházky je pro dítě volba vhodného studijního či učebního oboru. Při respektování volby dítěte je nezbytná spolupráce rodičů, učitelů, vychovatelů, sociálních pracovníků a specialistů, kteří musí mít za cíl směřovat dítě k využitelnému oboru, který bude zohledňovat jeho znalosti, předpoklady a individuální potřeby.

Oblast výchovně vzdělávacích mimoškolních aktivit přináší v současné době širokou škálu vzdělávacích, výcvikových a tréninkových programů, díky kterým se děti mohou zdokonalovat nejen v cizích jazycích či informačních technologiích. Díky projektům zaměřeným přímo na dětské domovy mohou děti s nařízenou ústavní výchovou aktivně rozvíjet své specifické kompetence v oblasti finanční gramotnosti, nácviku samostatného bydlení a plánování, právního povědomí a občanských povinností, pracovních-právních vztahů a orientace na trhu práce. Tyto dovednosti, schopnosti a znalosti jsou nezbytné pro úspěšný vstup dětí do života po odchodu z dětského domova. Nácvik životních situací spolu se sociálně psychologickými dovednostmi, jakými jsou spolupráce ve skupině, schopnost seberegulace a pozitivní komunikace, hraní rolí či zvládání zátěžových situací a stresu, představují ideální platformu pro zlepšení výchozí pozice v době dovršení zletilosti.

Velkou oblast mimoškolních volnočasových aktivit musí tvořit individuální zájmové činnosti a sport. Podporou individuálních zájmů dětí a nabídkou přiměřeného spektra aktivit mimo dětský domov se děti maximálně přibližují dětem z běžných rodin a snižuje se míra stigmatizace dítěte s nařízenou ústavní výchovou. Rovněž se tímto vytváří a prohlubují pozitivní návyky zdravého životního stylu.

Prevence sociálně patologických jevů spojuje oblast výchovy, vzdělávání i mimoškolních a volnočasových aktivit. Díky primární, sekundární a terciární prevenci lze dětem zprostředkovat takové potřebné množství informací a aktivit, aby byly schopny rozlišovat patologické formy chování a případně mohly iniciovat změny ve svém životě.

Zaměstnanci dětského domova musí být zejména kompetentní, informovaní a spolupracující při realizaci vytýčených cílů. S důrazem kladeným na plnou kvalifikaci pedagogických i ostatních zaměstnanců je nezbytné podporovat její zvyšování a rozšiřování. Díky participaci na vzdělávacích a výcvikových projektech pro pracovníky dětských domovů lze docílit trvalého růstu v oblasti profesionálních znalostí, schopností a dovedností.

Pro pedagogické zaměstnance jsou maximálně využitelné školící aktivity zaměřené na práci se skupinou a její dynamikou, sociálně psychologické a terapeutické dovednosti. Nutná je

znalost pedagogické a speciálně pedagogické diagnostiky a diagnostických metod v návaznosti na práci s individualitou dítěte, jeho zvláštnostmi a specifickými potřebami.

Nově musí být nezbytnou součástí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků metody sociální práce. Rodinná terapie, nácvik rodičovských a dalších dovedností, tvoří prostor pro práci s rodinou umístěných dětí a je předpokladem pro očekávaný multidisciplinární přesah nabídky činností dětského domova.

Součástí této nabídky musí tvořit rovněž poskytování služeb v širším kontextu speciálně pedagogických disciplín, jakými jsou etopedie, tyflopédie, somatopedie, psychopedie či surdopedie. Požadavek vychází z potřeby speciálně pedagogických znalostí a dovedností vzhledem k velkému množství takto znevýhodněných dětí v péči dětských domovů.

Důležitým prvkem, který by měl tvořit nedílnou součást vzdělávání zaměstnanců, jsou aktivity a školení zaměřené na osobnost člověka, sebereflexi a další růst. Díky pochopení vlastních vnitřních procesů, motivů a stereotypů chování najít cestu k pochopení vnitřního světa dětí. S tím přímo souvisí potřeba výcviku efektivní komunikace, krizové intervence či mediace využitelné nejen v kolektivu zaměstnanců, ale především při práci se skupinou dětí nebo rodinou. Zvládnutí zvýšené míry neuropsychické zátěže a stresu lze docílit pouze díky včasné prevenci syndromu vyhoření jednotlivce, který může výrazně negativně ovlivnit práci celého týmu.

Externí spolupráce dětského domova s psychologem se stává v současné době nezbytností. Potřeba individuálních konzultací a krizových intervencí při práci s dětmi, spolupráce s rodiči dětí a v neposlední řadě možnost konzultací zaměstnanců na úrovni supervize představuje očekávaný standard práce s klienty v dětském domově.

Samostatnou kapitolou práce s dítětem s nařízenou ústavní výchovou je jeho umístění do pěstounské péče. Toto je možné pouze při intenzivní spolupráci dětského domova s případnými pěstouny, s příslušnými odbory sociální péče, s odbory sociálně právní ochrany dětí a dalšími zúčastněnými stranami, při maximálním zohlednění potřeb dítěte.

Nedílnou součástí řízení dětského domova je zajištění optimálního nakládání s veřejnými prostředky. Na základě sestaveného rozpočtu musí organizace sledovat vyrovnané hospodaření tak, aby výnosy byly v souladu s náklady. Je potřeba zajistit optimální využití prostředků jak od zřizovatele, tak prostředků vytvořených vlastní činností, a to dle pravidel stanovených vnitřním kontrolním systémem. Včasným vyhodnocením rizik vznikajících při nakládání s veřejnými prostředky se musí nastavit podmínky pro hospodárnost, efektivnost a účelnost.

Otevřenost dětského domova, transparentnost jeho činností a vizí, je předpokladem pro navázání dobrých dlouhodobých vztahů se sponzory, díky kterým lze dětem nabídnout vybavení či akce nad rámec běžného provozu a možností zařízení. Využití nabídky nadací a dalších organizací, které svou činností a zdroji přímo či nepřímo podporují děti umístěné v dětských domovech, musí být samozřejmostí.

Důsledným řízením práce kvalifikovaného týmu, vytvořením pozitivně podnětného prostředí v dětském domově, prostřednictvím intenzivní individuální péče a kvalitní nabídky výchovně vzdělávacích aktivit, umožníme mladým lidem plnohodnotný vstup do běžného života, aniž by byli negativně stigmatizováni pobytem v dětském domově.

Očekávané cíle vzdělávání dle věkových skupin

Předškolní věk

Zvládnutí základů mateřského jazyka v řečovém projevu, aby bylo schopno srozumitelně se vyjadřovat v sociálním kontaktu. Získání elementárních předpokladů pro školní přípravu a rozvoj dalších individuálních schopností a dovedností. Do práce s dítětem se včleňuje vhodná

motivace, využívá se jeho přirozené aktivity. V rámci sebeobsluhy se dítě musí naučit obléci a zvládnout základní hygienické návyky.

Mladší školní věk

Osvojují si základní vzdělávací dovednosti (čtení, psaní, počítání), získávají základní poznatky o životě, přírodě, seznamují se elementárními zákonitostmi. Důležitým jevem je získání pracovních návyků. Potlačuje se přirozenou formou výskyt nežádoucích návyků, vzdor, negativismus, nekázeň. V oblasti sebeobsluhy se rozšiřují činnosti předškolního věku. Přebírají odpovědnost za svěřený úkol, učí se udržovat pořádek ve svém prostředí, zvládnou jednoduchý nákup. V domácnosti se podílí na jednodušších pracovních činnostech, přiměřeně jejich fyzickému a psychickému vývoji.

Starší školní věk

Získává základy všeobecného vzdělání z různých oblastí vědy, kultury, umění s uplatněním všech výchovných aspektů a možností. Oceňují se kvalita vědomostí, dovedností, návyků, stupeň aktivity. Samozřejmou součástí sebeobsluhy je praní, vyčištění obuvi, převlékání postelí, žehlení prádla, uklízení, mytí nádobí, udržování čistoty oblečení a pořádku kolem své osoby. Podílejí se na vaření, zvládnou s pomocí dospělých složitější postupy přípravy.

Mládež

Připravuje se již na budoucí povolání. Předpokládá se, že jsou tyto děti již samostatné, dokážou zvládnout náročné úkoly, pomáhají mladším, jsou jim příkladem. V rámci prevence negativních sociálně patologických jevů se provádí pravidelná osvěta ve smyslu primárním, sekundárním a terciárním.

Zabezpečení výchovy dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami – (dále jen SVP - Vyhláška č. 73/2005 Sb.) mají právo na plnohodnotné vzdělávání, proto je nutné zajistit vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám. Zejména se jedná o zajištění odpovídajícího vzdělání, zajištění pomůcek, vybavení materiálem pro různorodé činnosti a aktivity, dostatek spánku, relaxace, zdravé stravy a životního stylu apod. Vše směřuje k podpoře a rozvoji žáků se SVP.

Zásady a cíle vzdělávání

- individuální přístup
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce
- všeobecný rozvoj osobnosti s důrazem na poznávací, sociální, morální, mravní a

duchovní hodnoty

- vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají potřebám a možnostem těchto

dětí a nezaopatřených osob

- vytvoření vhodných podmínek pro výchovu a vzdělávání
- poradenská pomoc
- právo na bezplatné užívání speciálních učebnic, speciálních didaktických a

kompenzačních pomůcek

Vymezení dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

- osoba se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením,

zdravotním či sociálním znevýhodněním

- zdravotní postižení je postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči,

porucha autistického spektra, souběžné postižení více vadami, vývojové poruchy učení nebo poruchy chování

- zdravotní znevýhodnění je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, nebo zdravotní

poruchy vedoucí k poruchám učení a poruchám chování

- sociální znevýhodnění - rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statutem

Zařazení do speciálního vzdělávání

- speciální vzdělávání se poskytuje dětem a neopatřeným osobám, u nichž byly

speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením (Vyhláška č.73/2005b.), nebo odborným zdravotnickým pracovištěm.

Organizace speciálního vzdělávání

- forma a obsah je upravována podle potřeb dítěte a nezaopatřené osoby

- speciální vzdělávání a podporu zabezpečuje DD.

Podpůrná opatření při speciálním vzdělávání

- speciální metody, formy a postupy

- speciální učebnice

- didaktické materiály

- kompenzační pomůcky

- rehabilitační pomůcky

- na základě diagnostiky zařazení činností speciálně pedagogické péče

- snížené počty dětí při vymezených činnostech

- koordinace poskytování pedagogicko-psychologických služeb dětem a nezaopatřeným osobám, biologickým rodinám, hostitelským rodinám formou spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a jinými odborníky

Dítě mimořádně nadané

V případě zjištění mimořádně nadaného dítěte následuje spolupráce se školským poradenským pracovištěm (PPP, SPC – Vyhláška č. 72/2005). Další práce s dítětem se odvíjí na základě doporučení školského poradenského pracoviště.

Očekávané cíle vzdělávání dle oblastí

V oblasti učení dítěte

- pracuje s učebnicemi, učebními pomůckami
- poznává vlastní pokroky a uvědomuje si problémy, které mu brání v učení
- používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí
- dokáže vyhledat a využívat informace v praktickém životě
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly
- uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

V oblasti řešení problémů

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- řeší samostatně běžné životní situace a přiměřeně ke svým možnostem překonává životní překážky
- přijímá důsledky svých rozhodnutí
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu a řídí se jí
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

V oblasti komunikativní

- vyjadřuje se v rámci svých možností srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje a umí vhodnou formou obhájit svůj názor
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními lidmi

V oblasti sociální a personální

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby

- má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- respektuje pravidla práce v kolektivu dětí a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- rozeznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- posiluje sociální chování a sebeovládání, je vnímavý k potřebám starých, nemocných a postižených lidí

V oblasti občanské

- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy
- zvládá běžnou komunikaci s úřady
- chápe nebezpečí rasizmu a xenofobie
- chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob a uplatnit osvojené dovednosti a postupy

V oblasti pracovní

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, rozšiřuje své komunikační schopnosti při kolektivní práci
- má vytvořen pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce, ochrany životního prostředí a společenských hodnot a uplatňuje je při pracovních činnostech
- pracuje podle daného pracovního postupu, návodu
- je schopen pracovní výdrže, koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení
- reálně posoudí výsledek své práce i práce ostatních
- má konkrétní představu o pracovních činnostech běžných profesí
- využívá znalosti a zkušenosti a vytváří si představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

Plán výchovně vzdělávací činnosti

Základní výchovně vzdělávací složka je obsažena v IPRODu

Nedílnou součástí naší pedagogické intervence je, zákonem č. 109/2002 Sb., stanovená povinnost pedagogů, zpracovávat „Individuální program rozvoje osobnosti dítěte“ (dále jen IPROD v EVIXu). Jedná se o ucelený soubor informací, zpracovávaný vždy pro konkrétní školní rok a konkrétní dítě (proto individuální). Vychovatelé rodinných skupin společně posuzují dosavadní úroveň rozvoje dítěte, na základě které docházejí k objektivním názorům o aktuálních schopnostech, dovednostech a celkové zralosti dětské osobnosti. Posléze stanovují cíle, navrhnou metody a prostředky výchovného působení, které by co možná nejvíce umožnily rozvoj dítěte. Tento program je následně vyhodnocován samotnými vychovateli a předkládán, společně s průběžným hodnocením dětí, řediteli k celkovému vyhodnocení. Následně bývají IPRODY celého zařízení hodnoceny a vyhodnocovány pro tuto specifickou oblast ze strany DDÚ v Bohumíně jeho koordinátorem. EVIX nabízí tuto strukturu IPRODu:

Výchozí standardy pro výchovný program osobnosti dítěte:

1. Osobnostní charakteristika dítěte
2. Zdravotní stav, léky, individuální zvláštnosti
3. Vzdělávací program a cíl
4. Výchovný program a cíl
  - 4.1 Osobní hygiena
  - 4.2 Sebeobsluha, oblékání a obuv. Péče o oděv a obuv
  - 4.3 Péče o zdraví a zdravý životní styl, nemoc
  - 4.4 Zdravá výživa a základy vaření
  - 4.6 Rodinná a sexuální výchova
  - 4.7 Pracovní výchova - provoz domácnosti, úklid, domácí práce
  - 4.8 Společenské chování, sociální dovednosti a hodnotový systém
  - 4.9 Občanská výchova
  - 4.10 Doprava, cestování, pošta, telekomunikace
5. Zájmová činnost
6. Projevy chování
7. Aktuální vztah k rodině a blízkým osobám
8. Spolupráce s okolím
9. Cíl a formy výchovného působení na dítě
10. Doplnění důležitých událostí (mimořádný úspěch, problémové chování)
11. Příprava zletilých na osamostatnění po odchodu z DD
12. Průběžné a konečné hodnocení plnění programu
13. Posouzení dítěte podle § 2 odst. 10 zákona č. 109/2002 Sb.
14. Vysvědčení

Osobní hygiena

Věková skupina 3-6 let:

- samostatné použití WC
- mytí rukou čištění zubů
- základní učešání
- použití kapesníku

Věková skupina 6-11 let:

- samostatné sprchování
- mytí vlasů

Věková skupina 11-15 let:

- stříhání a úprava nehtů
- aplikace krémů, deodorantů
- úprava účesu
- specifická hygiena u chlapců a dívek

Věková skupina 15-18 let:

- kompletní manikúra
- holení – prostředky, příprava
- kosmetika - prostředky, přípravky
- složitější úpravy účesů
- péče o pleť, vlasy, chrup
- návštěva kosmetičky, kadeřnice
- důsledky špatné hygieny

Oblékání a obouvání

Věková skupina 3-6 let:

- znalost pojmenování základních součástí oděvu a obuvi
- zapínání knoflíků, zipů
- zavazování tkaniček
- správný postup při oblékání

Věková skupina 6-11 let:

- kompletní obléknutí a obutí
- výběr oděvu a obuvi dle počasí
- základní výběr oděvu a obuvi dle příležitosti
- účast při nákupu oděvu a obuvi

Věková skupina 11-15 let:

- specifický výběr oděvu a obuvi dle příležitosti, estetika oblékání, obutí
- nákup oděvů a obuvi v doprovodu

Věková skupina 15-18 let:

- základy módy
- módní doplňky
- výběr oděvu a obuvi dle materiálu
- ceny oděvů a obuvi
- uvazování kravaty
- samostatný nákup oděvů a obuvi do zavazadla
- žehlení méně náročných druhů prádla

Péče o oděv a obuv

Věková skupina 3-6let:

- základy ukládání oděvů a obuvi

- čištění obuvi za pomoci druhé osoby

Věková skupina 6-11 let:

- čištění obuvi, čisticí prostředky
- základní péče o ošacení
- úklid botníků, skříní, prádelníků
- základy šití-knoflík, poutka
- ruční přepírání, sušení prádla

Věková skupina 11-15 let:

- oprava obuvi, ceny oprav
- kompletní péče o obuv
- drobné opravy šitím
- ruční praní oděvních součástí
- čistírna, ceny za čištění
- samostatné balení oděvů a obuvi do zavazadla
- žehlení méně náročných druhů prádla

Věková skupina 15- 18 let:

- prací a avivážní prostředky
- údaje výrobků na oděvech
- textilní materiály
- obsluha pračky, automatické pračky, sušičky
- žehlení všech druhů prádla
- odstraňování skvrn
- dlouhodobé skladování oděvů a obuvi
- oprava oděvů a obuvi vlastními silami
- obsluha šicího stroje

Úklid, údržba domácnosti, základní domácí práce

Věková skupina 3-6 let:

- uložení hraček, knih, osobních věcí
- úklid místa po hře

Věková skupina 6-11 let:

- utírání prachu, zametání
- obsluha vysavače
- stlaní a úprava lůžka
- mytí nádobí, jeho uložení
- úklid koupelny, WC
- vynášení odpadků
- základní čisticí prostředky
- úklid chodníků pod dohledem, léto i zima

Věková skupina 11-15 let:

- mytí podlahy
- údržba povrchu nábytku
- základní čisticí prostředky

- základní péče o květiny
- převlékání ložního prádla
- základní práce s náradím-kleště, šroubovák
- samostatný úklid chodníků v létě a v zimě
- drobné práce na zahradě/hrabání, okopávání/

Věková skupina 15-18 let:

- kompletní údržba hygienických zařízení
- mytí oken
- péče o nábytek
- úklid kuchyně
- praní a čištění bytového textilu
- malování, úklid po malířích
- závady v domácnosti a jejich odstranění,
- škůdci v domácnosti a jejich hubení,
- práce s kovem, dřevem, natírání apod.

Provoz domácnosti

Věková skupina 3-6 let:

- úklid prostírání

Věková skupina 6-11 let:

- rozdělení funkcí v rodině
- základní povinnosti z hlediska provozu

Věková skupina 11-15 let:

- příjmy domácnosti, jejich zabezpečení
- nutná vydání a náklady na domácnost
- rovnováha mezi příjmy a vydáním
- základní potřeby pro provoz domácnosti
- zabezpečení základních potřeb

Věková skupina 15-18 let:

- doklady-dekret, výpis z katastru nemovitosti aj.
- druh a výše příjmů a výdajů, rodinný rozpočet
- plánování příjmů a nákladů na domácnost
- pojištění domu, domácnosti
- zajištění bezpečnosti
- druhy bydlení
- způsob získávání bytu, koupě
- výměna, podnájem, nájem, prodej
- ceny nájmu, ceny nemovitostí
- půjčky, hypotéky, stavební spoření
- spořitelna, banka, bankomat, účty, úroky
- platební karty
- placení služeb, spojených s užitím bytu

- zřízení telefonní stanice, mobilní telefon
- základní vybavení domácnosti

Doprava, cestování, zásilky, telekomunikace

Věková skupina 3-6 let:

- základní dopravní prostředky
- základní druhy zásilek
- telefon

Věková skupina 6-11 let:

- zakoupení jízdenek
- orientace v místním jízdním řádu
- odeslání dopisu včetně doporučeného

Věková skupina 11-15 let:

- zabalení a odeslání balíku
- telefonní hovor
- platba poštovní poukázkou
- zakoupení jízdenek na autobus, vlak
- volba správného typu zavazadla
- informační služba

Věková skupina 15-18 let:

- slevy jízdného, skupinové jízdenky
- odeslání spoluzavazadla
- jízdní řády, přepravní řády
- styk s operátory
- komplexní poštovní služby
- cestovní kanceláře

Základy vaření, zdravá výživa

Věková skupina 3-6 let:

- pojmenování a rozlišení základních druhů potravin a nápojů, pojmenování ovoce a zeleniny

Věková skupina 6-11 let:

- základní prostředky vaření
- nakupování základních druhů potravin, ceny
- uložení základních potravin
- základní dovednosti pod dohledem: namazat chléb, oloupat ovoce, očistit zeleninu, uvařit čaj, kávu, kakao, polévku ze sáčku, připravit pomazánku
- znalost základních zdravých prospěšných potravin

Věková skupina 11-15 let:

- názvosloví a základy manipulace s kuchyňským náradím a přístroji
- základní vybavení kuchyně
- ukládání potravin, záruční lhůty
- plánování nákupů
- praktické dovednosti pod dohledem: krájení chleba, pečiva,
- jednoduché vaření: vejce, těstoviny, brambory, rýže, polotovary
- příprava občerstvení

Věková skupina 15-18 let:

- druhy potravin a surovin, koření, přílohy
- složení potravin, přínos pro organismus
- účelnost vybavení kuchyně
- manipulace s kuchyňským náčiním a přístroji
- sestavení domácího jídelníčku
- kombinace jídel
- porcování masa, základy pečení, dušení, smažení
- celková příprava jídel
- negativní účinky nezdravé výživy, diety

Nemoc, ošetřování nemocného, zdravá životospráva

Věková skupina 3-6 let:

- funkce teploměru
- význam léků

Věková skupina 6-11 let

- měření teploty
- nejčastější nemoci dětí
- náplast, obvaz
- můj lékař, nejbližší nemocnice, lékárny
- telefonní číslo první pomoci

Věková skupina 11-15 let:

- základní prostředky první pomoci
- ošetření drobných povrchových zranění
- tepenné krvácení, žilní krvácení, zástava srdce, umělé dýchání
- doprava zraněného, ohlášení nehody
- příznaky alergie
- negativní účinky alkoholu, drog, nikotinu, kofeinu
- riziko pohlavních chorob, prevence AIDS

Věková skupina 15-18 let:

- příznaky nejznámějších chorob
- základní znalosti nejběžnějších léčiv
- existence alternativní medicíny
- tišení bolesti

- základy první pomoci při vážnějších poraněních/hrudník, páteř, břicho, zasažení elektrickým proudem, otravy/
- zdravotní pojištění

Rodinná a sexuální výchova

Věková skupina 3-6 let:

- členové rodiny
- vztah dětí k rodičům
- základní rozdíly mezi jedinci opačného pohlaví

Věková skupina 6-11 let:

- funkce členů rodiny
- vzájemné vztahy mezi členy rodiny, citové vztahy
- práva a povinnosti dětí v rámci rodiny
- základy lidské anatomie
- základy lidské sexuality

Věková skupina 11-15 let:

- základní funkce: oplození, vývoj plodu, porod
- puberta a její projevy
- projevy dospívání/menstruace, poluce, masturbace, pohlavní styk/
- projevy lidské sexuality, význam lásky
- podrobnější anatomické rozdíly mezi mužem a ženou
- péče o pohlavní orgány
- oplození, vývoj jedince
- základ péče o novorozence
- zabezpečení základních potřeb rodiny
- funkční a nefunkční rodina
- rodina a společnost

Věková skupina 15-18let:

- výběr partnera
- partnerské vztahy
- manželství, vztahy mezi manžely
- sňatek
- plánované rodičovství, antikoncepce
- nefunkční manželství, rozvod
- těhotenství, porod, péče o dítě
- úmrtí v rodině, pohřeb
- dědictví
- promiskuita, homosexualita, heterosexuality
- sexuální deviace
- manželské a předmanželské poradenství
- pravidelné lékařské prohlídky

Společenské chování

Věková skupina 3-6 let:

- pozdrav, prosba, poděkování, oslovení
- vyjadřování svých přání
- chování u stolu

Věková skupina 6-11 let:

- vztah k dospělým
- chování k nadřízeným
- chování v obchodě, na ulici v dopravním prostředku a ve škole
- pomoc starým a nemocným
- celkový vzhled /oblečení, upravenost, účes/

Věková skupina 11-15 let:

- chování ve společnosti - v kině, divadle, v restauraci, v dopravním prostředku apod.
- základy stolování - správné sezení, způsob servírování, slavnostní prostírání, konverzace u stolu

Věková skupina 15-18 let:

- chování k mladším, starším apod.
- chování muže a ženy ve společnosti
- chování na úřadech
- základy stolování – usazení u stolu, objednávka, konzumace, zaplacení
- slavnostní tabule
- taneční kurzy

Výchova občanská

Věková skupina 3-6 let:

- vlastní jméno a příjmení
- datum narození, adresa bydliště

Věková skupina 6-11 let:

- obec a její struktura, funkce
- orgány obce
- orgány státu
- mocenské orgány

Věková skupina 11-15 let:

- žádost o vystavění prvního OP
- vydání cestovního pasu
- důležitá telefonní čísla/155,158/, apod.
- co to je rodné číslo, znalost rodného čísla
- občanství, základní lidská práva
- povinnosti občanů, základní právní předpisy

- sociální péče, přehled sociálního zabezpečení

Věková skupina 15-18 let:

- praktický styk s jednotlivými orgány státní
- orgány správy a samosprávy
- formuláře-životopis
- sepsání žádosti, osobní dotazník
- pracovní poměr
- zaměstnanec a zaměstnavatel
- zákoník práce, základní pojmy z pracovního práva
- pracovní smlouva, zrušení pracovního poměru, dohoda aj.
- bydlení, ubytování, přístřeší
- trvalé či přechodné bydliště, povolení k pobytu
- nájemce, nájemník, podnájemník
- stížnosti, reklamace

Délka vzdělávání

Vzdělávání pro děti od 3.let do 18. let, popř. prodloužená ÚV tzv.“dohoda o prodloužení pobytu)

Vzdělávání probíhá po celý rok, a to i ve dnech, kdy není školní výuka. Vzdělávání podle charakteru činnosti probíhá v řádech hodin, v některých případech i delší dobu (měsíc, rok – příprava na soutěže). Je specifikována v základní dokumentaci: roční plán VVČ a týdenní plán. Trvání pravidelného vzdělávání je školní rok.

Formy

Příležitostná činnost školského zařízení se uskutečňuje formou jednorázových nebo cyklických akcí. Jsou to zejména exkurze, přednášky, besedy, výlety a soustředění, nepravidelná činnost s dětmi, turnaje, příležitostné soutěže apod.

Naše zařízení považuje příležitostnou činnost za jednu z účinných metod prevence, která mu umožňuje děti zaujmout pro některou z činností, najít případné vlohy a odhodlání k její realizaci ve svém volném čase.

Letní a další činnost spojená s pobytem mimo sídlo školského zařízení

Tato činnost se uskutečňuje formou pobytů a výcviků. Dále pak formou krátkodobých akcí určených především pro děti s nevyhraněnými zájmy. Základem tohoto druhu činnosti je organizování jarních, letních, podzimních a zimních činností (výcviků, pobytů), které jsou považovány za důležitou součást prevence sociálně patologických jevů v chování dětí.

Přijímání dětí do DD

Od 1.1.2014 jsou děti umísťovány do DD na základě rozhodnutí okresního soudu. Rovněž při přemístění dítěte do jiného zařízení je realizováno výhradně na základě pravomocného rozhodnutí soudu.

OSPOD předává s dítětem umísťovaným do zařízení komplexní zprávu o dítěti, pravomocné rozhodnutí soudu, školní dokumentaci včetně pololetního vysvědčení a návrhu klasifikace, osobní věci a další dokumentaci podle § 5, odst. 5 zákona 109/2002 Sb.

Sociální pracovníce při přijetí dítěte vypíše „Protokol o předání dítěte do dětského domova“. V případě, že chybí některý z požadovaných dokumentů dle § 5, odst. 5 zákona 109/2002 Sb., postupuje v souladu s citací tohoto § a celou situaci neprodleně hlásí řediteli DD.

Sourozenci se zařazují do jedné rodinné skupiny; výjimečně je možné zařadit je do různých rodinných skupin, zejména z výchovných, vzdělávacích nebo zdravotních důvodů.

Sociální pracovníce DD dle svých možností se snaží zajistit co nejvíc objektivních informací o dítěti ještě před jeho příchodem do DD. Jedná se zejména o základní informace o jeho zájmové aktivitě atd. Tyto informace slouží sociální pracovníci k zajištění nástupu dítěte do příslušné školy a zástupkyni ředitele pro optimální určení vhodné RS pro dané dítě.

Všichni pracovníci v rámci svých kompetencí zajišťují příchod dítěte tak, aby byl co nejvíce omezen stres spojený se změnou prostředí.

Přemístění dětí do jiného zařízení

Přemístit dítě do jiného dětského domova, dětského domova se školou nebo výchovného ústavu může být realizováno pouze na základě rozhodnutí soudu.

Nepřijetí dětí do DD

Do DD se nepřijímají děti, které trpí nemocí v akutním stadiu, včetně akutní intoxikace, vyžadující podle stanoviska lékaře odbornou zdravotní péči, které jsou bacilonosiči a kterým bylo uloženo karanténní opatření.

Průběh vzdělávání

Vzdělávání dětí, které jsou umístěny do Dětského domova v Radkově, dochází do předškolních, školních zařízení, které nejsou součástí DD.

Při zařazování dětí berou zodpovědní pracovníci DD v úvahu spádové oblasti DD, zájem rozumové schopnosti dítěte.

Pracovníci DD jsou nápomocni dětem při výběru vhodného oboru nebo školy a další profesní orientaci.

Konkrétní případy řeší ředitel DD ve spolupráci se zástupcem ředitele, sociální pracovníci, vedoucí vychovatelkou a vychovateli RS.

Cíle vzdělávání

Obecné cíle vzdělávání sledují zejména:

- další rozvoj osobnosti člověka, jeho poznávací, sociální, mravní a duchovní hodnoty
- napomáhání získání všeobecného a odborného vzdělání
- pochopení a uplatňování zásady demokracie, právního státu, lidských práv a svobod
- společně s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě člověka
- poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, chápání a osvojování
- zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním i mezinárodním měřítku
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně, vycházející
- ze zásady trvale udržitelného rozvoje, bezpečnosti a ochrany zdraví

Cíle vzdělávání u jedince vedou

- k pochopení komplexnosti a složitosti mezilidských vztahů - respektování a vzájemná úcta jeden k druhému, k názorům druhých ...

- k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti a jednotlivce
- k rozvoji schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- k aktivní účasti naplňování volného času účastníků zájmového vzdělávání
- k poznání různých variant prožití volného času
- k uvědomění si dopadů svých slovních i mimoslovních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- k rozvoji vědomosti, dovedností a schopností v jednotlivých oblastech zájmového vzdělávání
- k uvědomění si svého nadání a jeho rozvoje a motivace k celoživotnímu vzdělávání
- k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- k potřebě projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací – rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Vzdělávání je založeno zejména na zásadách

- rovného přístupu
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivců
- vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků zájmového vzdělávání
- svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a výše uvedených cílů zájmového vzdělávání
- zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod
- hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k vytyčeným cílům
- možnosti celoživotního vzdělávání člověka při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání

Ukončování vzdělávání v DD

Ředitel DD ukončí pobyt dítěte v DD:

- a) jestliže soud zrušil ústavní výchovu
- b) dosáhne-li zletilosti, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na povolání
- c) dosáhne-li věku 18 let a více, byla-li mu prodloužena ústavní výchova, pokud v zařízení dobrovolně nesetrvá do ukončení přípravy na budoucí povolání
- d) jestliže rozhodnutí soudu o osvojení nebo o svěřeni dítěte do pěstounské péče nabylo právní moci
- e) nebylo-li soudem prodlouženo předběžné opatření dle § 76 o.s.ř. ve stanovené lhůtě

Sociální pracovnice DD po umístění dítěte do DD na základě předběžného opatření zajistí písemným dotazem písemnou informaci z příslušného soudu, zda bylo zahájeno soudní řízení o ústavní výchově, a to nejpozději 5 dní před vypršením platnosti předběžného opatření.

Sociální pracovnice DD o nadcházejícím propuštění dítěte informuje příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí v místě trvalého bydliště, a to v termínu nejméně 6 měsíců před propuštěním dítěte z DD.

Ředitel DD dítě mladší 18-ti let předává osobám odpovědným za výchovu nebo jiným osobám uvedeným v rozhodnutí soudu, na jehož základě dochází k propuštění dítěte, nedošlo-li k předání dítěte dříve, současně těmto osobám předá věci, jež jsou ve vlastnictví dítěte.

Při propouštění dítěte z DD předá ředitel, zástupce ředitele nebo sociální pracovnice DD dítěti-zletilé osobě nebo osobě odpovědné za výchovu následující dokumenty:

- a) rodný list dítěte
- b) osobní doklady dítěte (občanský průkaz, cestovní pas, doklady o občanství apod.)
- c) školní vysvědčení a doklady o vzdělání
- d) průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovny, očkovací průkaz
- e) jiné dokumenty zásadní důležitosti pro dítě
- f) vlastní ošacení a obuv, eventuelně ošacení a obuv svěřené dítěti DD do užívání
- g) osobní věci dítěte

h) vkladní knížku (pokud ji má dítě v DD)

i) věcnou pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek

Osobní a další uvedené doklady se předávají na základě písemného protokolu o předání a převzetí mezi DD a dítětem po dosažení zletilosti nebo zákonným zástupcem dítěte před dosažením zletilosti.

Vkladní knížka, věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek se předávají dítěti na základě písemného protokolu o předání a převzetí mezi DD a dítětem s podpisem dítěte, hospodářky a ředitele, pokud dítě odchází z DD po dosažení zletilosti. V případě, že dítě odchází z DD před dosažením zletilosti, předává se vkladní knížka zákonnému zástupci dítěte na základě písemného protokolu o předání a převzetí mezi DD a zákonným zástupcem dítěte s podpisem zákonného zástupce, hospodářky a ředitele.

Ošacení a obuv, které má dítě v užívání ke dni propuštění, se předávají na základě potvrzení o převzetí na šatních listech dítěte zletilým dítětem, které z DD odchází po ukončení ústavní výchovy nebo smlouvy o prodlouženém pobytu v DD.

Finanční a věcná pomoc dítěti při ukončení ústavní výchovy

Dítěti, jemuž byl ukončen pobyt v DD z důvodu nabytí zletilosti se podle jeho skutečné potřeby v době propouštění a hledisek stanovených tímto vnitřním řádem, poskytne věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek v hodnotě nejvýše 25.000 Kč.

Poradenská pomoc dítěti

Dítěti se ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí poskytuje poradenská pomoc se zajištěním bydlení a práce, a dále je dítěti i po opuštění zařízení poskytována poradenská pomoc při řešení tíživých životních situací.

Ekonomické podmínky

Dětský domov je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje a hospodaří s příspěvkem na provoz, s přídavky na dítě, s příspěvky na úhradu péče a se sponzorskými dary. Dětem je z těchto prostředků poskytováno plné přímé zaopatření.

Dětem a zletilým nezaopatřeným osobám je poskytováno plné přímé zaopatření, a to

- a) stravování, ubytování a ošacení,
- b) učební potřeby a pomůcky,
- c) úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělávání,
- d) úhrada nákladů na zdravotní služby, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, pokud nebyly zdravotní služby vyžádány zákonnými zástupci dítěte,
- e) kapesné, osobní dary a věcná pomoc při odchodu zletilých ze zařízení,
- f) úhrada nákladů na dopravu do sídla školy.

Dětem a zletilým nezaopatřeným osobám mohou být dále hrazeny

- a) potřeby pro využití volného času a rekreaci,
- b) náklady na kulturní, uměleckou, sportovní a oddechovou činnost,
- c) náklady na soutěžní akce, rekreace,
- d) náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

Materiální podmínky

Dětský domov má 5 rodinných skupin s celkovou kapacitou 40 lůžek.

Každá rodinná skupina má k dispozici klubovnu a vybavenou kuchyňku. Děti mají k dispozici 16 ložnic.

Každá rodinná skupina je vybavena audiovizuální technikou a wifi připojením.

Součástí dětského domova je školní jídelna, jejíž součástí jsou kuchyně a jídelna. Ve školní jídelně se dětem celoročně připravuje pět jídel – snídaně, dopolední svačina, oběd, svačina a večeře – a dětem patnáctiletým a starším ještě druhá večeře.

Na pozemku dětského domova se nachází venkovní hrací prvky pro děti, venkovní stůl na stolní tenis a koše na basketball, fotbalové hřiště a trampolíny. Součástí parku, je rozlehlý rybník, který děti využívají v zimním období k bruslení.

Personální podmínky

Provoz dětského domova zajišťuje 14 pedagogických pracovníků včetně ředitele zařízení a 8 ostatních zaměstnanců:

Vychovatelky/vychovatelé	8
Vedoucí vychovatel	1
Asistenti pedagoga	4 od 1.1.2019 bezpečnostní pracovník
Sociální pracovnice	1
Účetní	1
Vedoucí kuchařka	1
Kuchařka	2
Uklízečka	1
Údržbář	1
Topič	1
Ředitel	1

Pedagogičtí pracovníci (vychovatelky/vychovatelé, vedoucí vychovatelka a ředitel) musí splňovat kvalifikační předpoklady dle zákona 563/2004Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, pro vychovatele, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízení pro výkon ústavní výchovy (dětský domov).

Pedagogičtí pracovníci musí rovněž splňovat předpoklad psychické způsobilosti, která se prokazuje před vznikem pracovního poměru. Psychickou způsobilost může zjišťovat pouze osoba s akreditací MŠMT.

Všichni zaměstnanci jsou povinni před vznikem pracovního poměru doložit výpis z rejstříku trestů.

Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Bezpečnost práce a ochrana zdraví se v dětském domově řídí platnými právními předpisy a je realizována prostřednictvím smluvního dodavatele, firmy. Děti jsou pojištěny prostřednictvím rámcové smlouvy Moravskoslezského kraje.

Děti jsou poučeny o bezpečnosti a ochraně zdraví při příjmu do zařízení, dále jsou poučeny pravidelně na období školního roku, na období letních prázdnin a před každou akcí a činností, pokud to její charakter vyžaduje. O poučení je zpracováván záznam.

Tento Školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne 1. 9. 2017

Ing. Daniel Viceník

ředitel

